

ARBEIDSMIGRANTEN IN DE CORONACRISIS

Arbeidsmigranten werken veelal in cruciale sectoren, zoals de voedselketen en de logistiek. In de media worden zorgen geuit over het welzijn van arbeidsmigranten tijdens deze crisis. Slechte huisvesting, uitbuiting en mensenhandel vormen nu een extra risico voor de volksgezondheid en de continuïteit van de cruciale sectoren.

KANSEN VOOR ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

Een groot deel van de arbeidsmigranten verkeert in een afhankelijkheidspositie ten opzichte van werkgever/uitzendbureau omdat inkomen, huisvesting, vervoer, zorgverzekering en andere zaken via hen geregeld worden.

Deze afhankelijkheid maakt de arbeidsmigrant kwetsbaar. De kans dat maatregelen van het RIVM daarbij niet in acht worden genomen is daarom aanwezig. Malafide organisaties calculeren hun pakkans in.

MENSENHANDEL

Door een dreigend tekort aan buitenlandse arbeidskrachten kunnen malafide organisaties snel veel geld verdienen door mensen 'te leveren' aan malafide werkgevers/uitzendbureaus. Ze ronselen kwetsbare mensen in het buitenland en beloven hen werk en inkomen waarmee ze voor hun familie kunnen zorgen. Maar deze malafide organisaties hebben maar één doel voor ogen, namelijk het uitbuiten van deze arbeidskrachten.

SLECHTE HUISVESTING

Malafide organisaties huisvesten arbeidsmigranten vaak in grote groepen in kleine ruimtes op bijvoorbeeld recreatieparken of in woningen. Meerdere mensen delen hetzelfde bed en hygiëne laat vaak te wensen over. De onzekerheden in de gangbare vakantie landen en de openstelling van vakantieparken en campings onder beperkende voorwaarden, zorgen mogelijk voor problemen bij de huisvesting van arbeidsmigranten.

ARBEIDSUITBUITING

Met name in de land- en tuinbouw en logistiek is een tekort aan buitenlandse arbeidskrachten. Hierdoor komen aanwezige arbeidsmigranten extra onder druk te staan. Dit vergroot de kans op arbeidsuitbuiting, zoals het maken van extreem lange werkdagen en betalingen ver beneden het minimumloon, waarbij er vaak ook nog een deel van het loon ingehouden wordt.

HOE KUN JE ALS GEMEENTE BIJDRAGEN AAN DE AANPAK VAN ONDERMIJNING?

1 Zicht op verblijfloccaties

Gemeenten hebben een rol in de aanpak van slechte huisvesting van arbeidsmigranten, dit is vaak een voorbode van arbeidsuitbuiting of mensenhandel. Om deze vormen van ondermijning effectief aan te pakken is het noodzakelijk om als gemeente inzicht te hebben in de verblijfloccaties.

Hoe krijg je inzicht in verblijfloccaties:

- ✓ Informeer bij de BOA's, toezichthouders, politie en medewerkers van de buitendienst.
- ✓ Zoek in de BRP op adressen waar minimaal drie of meer personen met verschillende achternamen op één adres staan ingeschreven of waar juist niemand staat ingeschreven.
- ✓ Controleer nachtregisters van recreatieparken, B&B's en hotels. Staat in uw APV nog geen verplichting over een nachtregister? Zie hetccv.nl/onderwerpen/veilige-vakantieparken/overzicht-maatregelen/nachtregister-opnemen-in-apv/
- ✓ Raadpleeg het kadaster op namen van personen en organisaties waarvan bekend is dat zij arbeidsmigranten huisvesten.
- ✓ Raadpleeg BRP-inschrijvingen van panden waar structureel auto's van uitzendbureaus of met een buitenlands kenteken staan.
- ✓ Informeer bij de opvang voor dak- en thuislozen of zich arbeidsmigranten hebben gemeld en waar deze voorheen verbleven. Momenteel mogen namelijk ook niet-rechthebbenden op grond van de WMO aanspraak maken op deze opvang, zie www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2020/03/27/richtlijn-opvang-van-dak--en-thuisloze-mensen

🔗 INFO VOOR ARBEIDSMIGRANTEN
🔗 INFO VOOR BEDRIJVEN

2 Voorlichting

Om de meldingsbereidheid van arbeidsmigranten over misstanden te verhogen is het belangrijk om hen goed te informeren over de regels en meldingsloketten. Hiervoor is een infographic beschikbaar in diverse talen die gemeenten actief kunnen delen. Om bedrijven bewuster te maken van de omstandigheden waaronder sommige arbeidsmigranten leven en het risico dat dit mogelijk met zich meebrengt voor de bedrijfscontinuïteit, is een infographic beschikbaar die actief bij bedrijven uitgezet kan worden.

3 Controle

Om te bewaken dat wet- en regelgeving correct worden nageleefd is toezicht en handhaving noodzakelijk. Controleer die locaties waarbij uit eerder verkregen inzichten en meldingen/klachten het vermoeden bestaat dat de situatie afwijkt van bijvoorbeeld het bestemmingsplan, het bouwbesluit, de BRP of de APV. Blijf bij een controle alert op signalen die wijzen op afhankelijkheidssituaties. Belangrijke signalen zijn:

- 🔔 Groot verloop onder bewoners, waarbij de inschrijving in de BRP uitblijft.
- 🔔 Huurovereenkomst staat op naam van iemand anders, zoals bijv. een uitzendbureau.
- 🔔 Personen beschikken niet over eigen documenten, zoals paspoort, werkvergunning of visa.
- 🔔 Er kan geen arbeidsovereenkomst worden overlegd.
- 🔔 Personen staan niet ingeschreven in de BRP of in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI).
- 🔔 Disproportionele huisvestingskosten, zoals huur, Wifi, vervoer naar de werkplek, schoonmaak.
- 🔔 De aanwezigen willen/durven geen informatie over hun identiteit, werk of verhuurder te geven.
- 🔔 Personen wonen en werken op dezelfde locatie en hebben weinig/geen bewegingsvrijheid. Zij beschikken bijv. niet over vervoersmiddel/openbaar vervoer.

Zie je verdachte situaties of herken je de beschreven signalen? Deel dit met de aandachtsfunctionaris mensenhandel en/of de AOV'er van de gemeente. Zij stemmen af met de accountmanager van het RIEC en de gewenste zorg- en handhavingspartners, zoals ISZW. De ISZW is bereikbaar via 0800-5151 en mailadres BAC@inspectieszw.nl